

Organi društva s ograničenom odgovornošću

Cepanec, Kristijan

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:211:153496>

Rights / Prava: [Attribution-NoDerivs 3.0 Unported](#) / [Imenovanje-Bez prerada 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-27**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
VARAŽDIN**

Kristijan Cepanec

**ORGANI DRUŠTVA S OGRANIČENOM
ODGOVORNOŠĆU**

ZAVRŠNI/DIPLOMSKI RAD

Varaždin, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Kristijan Cepanec

Matični broj: 0016147749

Studij: Ekonomika Poduzetništva

ORGANI DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

ZAVRŠNI/DIPLOMSKI RAD

Mentor:

Doc. dr. sc. Zvonimir Šafranko

Varaždin, lipanj 2024.

Kristijan Cepanec

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada.

Autor/Autorica potvrdio/potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

Za lakše upuštanje u poduzetnički pothvat, shvaćanje vlastitog prava u trgovačkom društvu je od presudne važnosti. Kako bi riješili tu problematiku, rad se bavi analizom društva s ograničenom odgovornošću. Ponajprije, analizira se ustroj društva s ograničenom odgovornošću, a naglasak se stavlja na organe navedenog društva. U navedenom pravnom obliku brojimo tri glavna organa: nadzorni odbor, upravu i glavnu skupštinu. Iznose se prava i obveze koje mora ispuniti svaki organ kako bi društvo ostalo u prosperitetu. Glavna svrha ovog rada je opisati svaki organ i pomno prikazati koja je njegova primarna funkcija u društvu s ograničenom odgovornošću.

Ključne riječi: uprava, glavna skupština, nadzorni odbor, društvo s ograničenom odgovornošću

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Metode i tehnike rada	3
3. Ustroj društva s ograničenom odgovornošću	4
4. Uprava	6
4.1. Općenito o upravi	7
4.2. Sastav uprave i imenovanje članova uprave	8
4.3. Ovlasti uprave i odgovornost članova uprave	11
5. Skupština	14
5.1. Pravo članova na odlučivanje	15
5.2. Nadležnost i sazivanje skupštine	16
5.3. Vođenje i donošenje odluka na skupštini	20
6. Nadzorni odbor	24
6.1. Fakultativnost nadzornog odbora	25
6.2. Funkcija i uloga nadzornog odbora u društvu s ograničenom odgovornošću.	27
6.3. Imenovanje članova i broj članova nadzornog odbora	27
7. Zaključak	29
8. Popis literature	30

1. Uvod

Društvo s ograničenom odgovornošću je trgovačko društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba uplaćuju poslovne udjele u unaprijed dogovorenem temeljnom kapitalu.¹ Prema Zakonu o trgovačkim društvima, glavna skupština i uprava jesu obavezni organi društva s ograničenom odgovornošću. Glavna skupština je organ u kojemu svaki član ima pravo glasa i u kojemu ostvaruje svoja prava.² Navedeni organ je najviši hijerarhijski organ koji ima veliku slobodu što se tiče poslovanja i odlučivanja u društvu.³ Nadalje, uprava društva sastoji se od jednog ili više direktora. Zadaća uprave je vođenje poslova prema društvenom ugovoru i odlukama članova, obavezna je slijediti upute koje definira glavna skupština i nadzorni odbor, ako ga društvo posjeduje.⁴ Fakultativni organ jest nadzorni odbor kojeg trgovačko društvo ne mora imati, ali ako za to postoji potreba može postojati.

Nadzorni odbor je obavezan u pravilu kada je trgovačko društvo većeg obujma tj. kada imamo prosječno 200 zaposlenika godišnje i sl.⁵ Organi u društvu s ograničenom odgovornošću su komplementarni, što znači da se zajedno nadopunjuju i u hijerarhijskom su odnosu.⁶ Između dioničkog društva i društva s ograničenom odgovornošću postoje znatne razlike u pogledu hijerarhije između organa. Naime, dioničko društvo ne posjeduje hijerarhijski uređene organe, već je svaki organ zaseban tj. ima zasebne funkcije koje ne bi mogao imati drugi organ u društvu. Društvo s ograničenom odgovornošću je društvo s manje formalnosti, skupština je glavni organ koji je na vrhu hijerarhije i članovi su ti koji odlučuju o bitnim pitanjima u društvu.⁷

Općenito, razumijevanje kako se organi nadopunjuju i funkcioniraju veoma je bitno kako bismo bili informirani koje je naše pravo kao člana u navedenim organima u društvu s ograničenom odgovornošću. Upravo je znanje ono što nam omogućuje da lakše upravljamo i vodimo društvo s ograničenom odgovornošću. Što se same strukture rada tiče, u prvom djelu rada nakon uvoda daje se opći pregled pojma društva

¹ Čl. 385. Zakona o trgovačkim društvima, NN br. Narodne novine br. 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 111/2012, 125/2011, 68/2013, 110/2015, 40/2019, 34/2022, 114/2022, 18/2023, 130/2023; dalje u tekstu: ZTD.

² Čl. 440. ZTD-a.

³ Barbić, J. (2020) Pravo društava, Knjiga druga – društva kapitala, Zagreb., 452-459.

⁴ Čl. 422. ZTD-a.

⁵ Čl. 434. ZTD-a.

⁶ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 341,342,346.

⁷ Ibid, str. 346.

s ograničenom odgovornošću i njegovih temeljnih karakteristika kako bi se dao precizan pregled trgovačkog društva kojeg se obrađuje i analizira. U sljedećoj cjelini govori se o ustroju društva s ograničenom odgovornošću s posebnim fokusom na obvezne i fakultativne organe društva te hijerarhijske odnose između tih organa.

U glavnom djelu raspravlja se o upravi društva s ograničenom odgovornošću, obrađuje se sastav uprave, imenovanje i opoziv članova uprave te sam način rada uprave. U nastavku se opisuje pravo članova skupštine da donose odluke u društvu, koja je nadležnost skupštine, kako se skupština saziva, kako se ona vodi te kako se u konačnici donose odluke na glavnoj skupštini. Nadalje, razrađuje se fakultativnost nadzornog odbora, opisuje se koja je primarna funkcija i uloga nadzornog odbora u društvu s ograničenom odgovornošću. Daje se uvid u to kako se određuje broj članova nadzornog odbora, kako se imenuju članovi nadzornog odbora i opisuju se ograničenja i svojstva koja osoba mora imati da bi imala pravo postati član nadzornog odbora.

2. Metode i tehnike rada

Cilj ovog rada jest da se pomno i precizno prikaže način funkcioniranja nadzornog odbora, glavne skupštine i uprave. Obrađuje se fakultativnosti nadzornog odbora i hijerarhija organa društva s ograničenom odgovornošću. Prvi korak prilikom izrade ovog rada bio je proučavanje Zakona o trgovačkim društvima te analiziranje teorije. Nakon analize osnovnih koncepata i definicija, istražila se dodatna literatura u gradskoj knjižnici u Varaždinu i Zagrebu.

Za izradu ovog rada koristila se osnovna literatura, a to je sam Zakon o trgovačkim društvima. Uz zakon, osnovna literatura je i sama knjiga akademika Jakše Barbića u kojoj se detaljno analizira društvo s ograničenom odgovornošću. Kako bi se prikladno nadopunili svi podaci, koristili su se članci koji se fokusiraju na upravu, nadzorni odbor te glavnu skupštinu.

Uz sve navedeno, korišteno je nekoliko članaka koji se fokusiraju na jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću koje je pojednostavljeni oblik društva s ograničenom odgovornošću. Podaci prikupljeni iz navedenih izvora obradili su se komparativnom metodom, metodom sinteze i analize, metodom kompilacije te induktivnom i deduktivnom metodom.

3. Ustroj društva s ograničenom odgovornošću

Društvo s ograničenom odgovornošću je trgovačko društvo u koje jedna ili više pravnih ili fizičkih osoba uplaćuju poslovne udjele u unaprijed dogovorenem temeljnom kapitalu.⁸ Kao i u dioničkom društvu, u društvu s ograničenom odgovornošću ovlasti imaju organi, a ne članovi društva. Naime, u društvu s ograničenom odgovornošću ovlast mogu imati i članovi koji se formalno ne sastaju u skupštini društva.⁹

Kod ustroja važna je autonomija samog društva. Društvo s ograničenom odgovornošću nastalo je jer se javila potreba za dodatno uređenje unutarnjih odnosa u samom društvu. Društvo s ograničenom odgovornošću ima veću autonomiju od dioničkog društva što se tiče upravljanja, jer ima mogućnost ne imati jedan od organa, a to jest nadzorni odbor. Navedeni organ je fakultativan organ i članovi društva s ograničenom odgovornošću mogu sami odlučiti hoće li ga imati, osim ako se zakonski ne propiše da ga društvo mora imati. Ustroj je tako raspodijeljen na dva bitna obavezna organa, a to jesu uprava i glavna skupština bez kojih društvo ne može funkcionirati.¹⁰

Uprava vodi poslove društva, dok skupština omogućuje ostvarenje utjecaja članova u društvu. Važno je reći kako je društvo s ograničenom odgovornošću uvelike elastičnije od dioničkog društva. Primjerice, članovi društva imaju apsolutnu slobodu žele li odrediti broj članova uprave i nadzornog odbora i žele li uopće imati nadzorni odbor. Suština je ta da članovi mogu urediti društvo kako ih je volja, pa čak i tako da ono bude po uzoru na dioničko društvo ako za to ima potrebe. Tako članovi primjerice mogu odrediti da društvo bude zatvorenog tipa, što bi značilo da samo posebni pojedinci mogu biti članovi društva.¹¹

Autonomija dioničkog društva uvelike je stroža i manje elastična jer je dioničko društvo detaljnije uređeno zakonima u odnosu na društvo s ograničenom odgovornošću.¹²

8 Čl. 385. ZTD-a.

9 Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 341.

10 Ibid, str. 341.

11 Ibid, str. 343,348,452.

12 Ibid, str. 342-343.

U dioničkom društvu svaki organ strogo ima svoje vlastite funkcije i zadatke koje mora obuhvatiti, dok to nije slučaj u društvu s ograničenom odgovornošću. U društvu s ograničenom odgovornošću jedan je organ najvažniji (skupština) i taj organ ima ovlasti obavljati određene poslove koje ne bi mogao obavljati neki drugi organ, ovdje primjećujemo hijerarhiju između organa.¹³ Članovi društva su glavni akteri koji svojim dogovorom mogu utjecati na poslovanje društva te na svakodnevni život društva. Npr. upravu u dioničkom društvu imenuje nadzorni odbor, dok u društvu s ograničenom odgovornošću skupština može imenovati članove uprave bez većih formalnosti. Skupština će više biti od koristi posebice ako je društvo s ograničenom odgovornošću s manjim brojem članova. Ako društvo s ograničenom odgovornošću ima više članova, uobičajeno se fokus stavlja na upravu da ona odlučuje o poslovanju, ali to ne mora biti slučaj.¹⁴

Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću ima dosta temeljnih karakteristika kao i društvo s ograničenom odgovornošću. Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću je pravna osoba te se navedeno društvo svrstava u društva kapitala. Članovi društva ne odgovaraju za obveze društva te društvo može osnovati i jedna osoba bez većih formalnosti putem javnobilježničkog akta.¹⁵ Temeljni kapital je raspodijeljen na dionice kao i kod društva s ograničenom odgovornošću. Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću može osnovati i jedan član te se članstvo temelji na ulozima članova. Naime, vrijednosnim papirima ne bi se mogla izraziti članska prava. Kao i kod društva s ograničenom odgovornošću, upravi je prepušteno da zastupa društvo.¹⁶

Društvo s ograničenom odgovornošću veoma je slično jednostavnom društvu s ograničenom odgovornošću, ali također postoje značajne razlike.¹⁷ Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću se od klasičnog društva s ograničenom odgovornošću razlikuje po odredbama iz Zakona o trgovačkim društvima.¹⁸ Razlika je u ulogu gdje se u jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću ulaže 1 € pa sve

¹³ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 346.

¹⁴ Ibid, str. 452,362.

¹⁵ Akšamović, Dubravka (2012). Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću- društvo za 10 kn, str. 2,3.

¹⁶ Šafranko, Z. (2024). O potrebi za jednostavnim društvom s ograničenom odgovornošću u Republici Hrvatskoj. FIP - Financije i pravo, str. 28.

¹⁷ Ivkošić, M. (2020). Društvo s ograničenom odgovornošću u svjetlu novele Zakona o trgovačkim društvima iz 2019. str. 559,560.

¹⁸ Čl. 390. ZTD-a.

do 2,499 € s time da je najniži nominalni iznos 1 €. Jednostavno društvo s ograničenom dogovornošću ne može imati nadzorni odbor, kao što je to slučaj za društvo s ograničenom odgovornošću. Jednostavno društvo s ograničenom dogovornošću može nastati samo osnivanjem te su sve ostale mogućnosti isključene.¹⁹ Uz sve navedeno, postoji pojednostavljeno osnivanje jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću, gdje se koriste obrasci zapisnika koje sastavlja javni bilježnik, što nije slučaj za društvo s ograničenom odgovornošću.²⁰

Ako se osniva jednostavno društvo s ograničenom dogovornošću, maksimalni mogući broj članova koji mogu osnovati društvo su 5 člana. Navedeno ograničenje vrijedi samo prilikom osnivanja jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću, sve dok društvo ne prijeđe u društvo s ograničenom odgovornošću.²¹ Ono što je još specifično za jednostavno društvo s ograničenom dogovornošću jest da može imati samo jednog člana uprave tj. direktora. Navedeni član samostalno vodi društvo i ima pravo sklapanja ugovora s trećima ili sa samim sobom. Ako je osnivačima od početka jasno da će u budućnosti izmijeniti društveni ugovor tj. ako se zna da će u društvu biti više direktora u upravi, upitan je smisao otvaranja jednostavnog društva s ograničenom dogovornošću. Također, nema prepreka da jednostavno društvo s ograničenom dogovornošću prijeđe u društvo s ograničenom odgovornošću ako se u društvo unese dovoljno sredstva, jer je j.d.o.o. prijelazni oblik u d.o.o.²²

4. Uprava

Prema ZTD-u, društvo s ograničenom odgovornošću obavezno je imati upravu. Uprava je jedan od glavnih organa i bez uprave društvo s ograničenom odgovornošću ne može postojati, jer se u protivnom ne može izraziti volja društva prema trećima. Bez uprave društvo ne može poslovati, uprava mora postojati i prije nego što se društvo upiše u sudski registar. Glavna zadaća uprave u pred društvu je da prikupi temeljne uloge svih članova te da se brine o tome što se uložilo u društvo. U konačnici, uprava je ta koja vodi poslove pred društva, sve dok se društvo ne upiše u sudski registar.

¹⁹ Ivkošić, op.cit. (bilj. 17), str. 559-560.

²⁰ Šafranko, op.cit. (bilj. 16), str. 29.

²¹ Čl. 390.a ZTD-a.

²² Brnabić, R. i Ivančev, M. (2014). Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću. str. 4-8.

Funkcija uprave jest izražavanje volje društva prema ostalim pojedincima, putem uprave se zapravo izražava poslovna sposobnost društva.²³

4.1. Općenito o upravi

Uprava posluje samostalno, na vlastitu odgovornost kako je određeno društvenim ugovorom. Važno je uzeti u obzir i odluke koje su donijeli članovi društva i obvezne upute od skupštine i nadzornog odbora. Postoji skupno vođenje poslova, ono što se društvenim ugovorom može urediti jest pojedinačno obavljanje poslova za svakog člana društva. To znači da svaki član društva može donositi odluke o poslovanju kako ga je volja, no ako se ostali članovi ne slažu s pojedinom odlukom člana, on ju ne može realizirati osim ako je društvenim ugovorom određeno da se radnja može provesti iako postoji neslaganje s pojedinim članom uprave.²⁴ Sam način rada uprave uređen je društvenim ugovorom, ako u upravi postoje pitanja koja nisu rješiva zakonom o trgovačkim društvima ili društvenim ugovorom, uprava ih sama rješava posebnim aktom.²⁵

Što se zastupanja tiče, društvo obično zastupa uprava. Društveni ugovor otvara mogućnost da društvo zastupa samo jedan član uprave, više članova skupno ili jedan član društva zajedno s prokuristom kada uprava ima više članova. Nije dopušteno da pojedini ili svi članovi uprave zastupaju društvo samo zajedno s jednim ili više prokurista. Ako se drugačije ne odredi društvenim ugovorom, članovi uprave kolektivno zastupaju društvo, a potpisuju se tako da uz navođenje tvrtke društva stavljaju svoj potpis. Nadalje, očitovanje volje prema društvu su valjana i ako se samo učine prema onoj osobi koja je skupno ovlaštena za zastupanje ili osobi koja je ovlaštena za primanje očitovanja volje i pismena. Ako više osoba zastupa društvo, to se mora javno prikazati istovremeno s upisom te ovlasti u sudski registar.²⁶

Ako članovi društva nisu spremni da bi zastupali društvo, u hitnim slučajevima osobu ovlaštenu za zastupanje može odrediti sud, to vrijedi sve dok društvo ne imenuje odgovarajućeg člana uprave. U slučaju kada društvo ne posjeduje člana u upravi ni

²³ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 348.

²⁴ Petrović, Siniša; Ceronja, Petar, Osnove prava društava. Zagreb: Pravni fakultet u Zagrebu, 2019., str. 210.

²⁵ Čl. 422 st. 3. ZTD-a.

²⁶ Čl. 426. ZTD-a.

privremenog upravitelja, članovi nadzornog odbora imaju ovlast za primanje očitovanja volje i zastupanje. Ako društvo nema nadzorni odbor, ovlasti pripadaju članovima društva. Članovima društva se u tom slučaju izjavljuju očitovanja volje i dostavljaju pismena na adrese koje su prikazane u sudskom registru. Volja je valjana izjavljena tj. pismeno je valjana dostavljeno u slučaju kada je to učinjeno prema jednoj od tih osoba na adresu iz sudskog registra. Volja nije valjana izjavljena u slučaju kada je pošiljatelj pismena znao da je određena osoba promijenila adresu.²⁷

Kada je u pitanju jedan član društva koji posjeduje sve poslovne udjele u društvu ili uz njega još i društvo, pravni poslovi između njega i društva u kojima on zastupa društvo mogli bi se sklopiti samo pod pretpostavkom iz čl. 41. st. 3. ZTD-a, isto vrijedi i kada nije jedini član uprave. Poslove koje navedeni član sklapa s trećima mora sklopiti u pisanom obliku te o tome mora sastaviti ispravu u kojoj piše što je sve dogovoreno. Kada se sklapaju poslovi koji se podrazumijevaju kao uobičajeno poslovanje društva, spomenute isprave tada nisu potrebne. Kada uprava u ime društva sklopi poslove, društvo stječe određena prava i obveze bez obzira o tome je li posao sklopljen u njegovo ime ili iz okolnosti proizlazi da je volja strana u poslu bila da ga se sklopi u ime društva.²⁸

4.2. Sastav uprave i imenovanje članova uprave

Uprava društva s ograničenom odgovornošću sastoji se od jednog ili više direktora.²⁹ Član uprave može biti svaka poslovno sposobna fizička osoba, osim:

- osobe koja je kažnjena za kaznena djela, ta osoba je prisiljena čekati 5 godina da stekne pravi biti članom u upravi prema Kaznenom zakonu.
- one protiv koje je izrečena određena zabrana obavljanja zanimanja, a to zanimanje se obavlja u društvu.
- ako je osoba član nadzornog odbora društva

²⁷ Čl. 426. ZTD-a.

²⁸ Čl. 426. ZTD-a.

²⁹ Vidaković-Mukić, M. (2015). Opći pravni rječnik, str. 221.

- osobe koje nemaju na to pravo na temelju Zakona o sprečavanju sukoba interesa.³⁰
- ako je osoba kažnjena za pranje novca, financiranje terorizma, prijevaru u gospodarskom poslovanju itd.
- ako je osoba napravila kazneno dijelu u drugoj državi, a po svojim obilježjima odgovara kaznenim djelima iz točke 1. navedenog članka.
- one protiv koje je izrečena zabrana obavljanja zanimanja u drugoj državi, a to zanimanje se u potpunosti ili djelomično obavlja u društvu za vrijeme trajanja zabrane.³¹

Ono što je razlika između dioničkog društva i društva s ograničenom odgovornošću jest ta da ne postoji točno određen broj članova uprave zakonom, kao što je to u dioničkom društvu. Kod društva s ograničenom odgovornošću o tome se ne mora ništa odrediti u društvenom ugovoru. Stoga, društveni ugovor ne mora imati informacije o tome tj. ne mora sadržavati odredbe o broju članova i sl. Članove društva određuje skupština koja je "srce" društva s ograničenom odgovornošću.³²

Kako bi uopće postojala mogućnost biti član u upravi, preduvjet je biti potpuno poslovno sposobna fizička osoba³³, dok se za imenovanje članova primjenjuju odredbe o upravi dioničkog društva.³⁴ Imenovanje članova uprave u društvu s ograničenom odgovornošću moguće je odrediti društvenim ugovorom ili pak odlukom člana koji ima pravo na imenovanje ostalih članova. Ako se u društvo želi upisati broj članova koji je veći od dopuštenog maksimuma, treba se izmijeniti društveni ugovor iz tog razloga da se donese odluka kako se u društvo smije upisati više članova uprave nego što je to prije bilo propisano. Uprava se imenuje društvenim ugovorom te odlukom onoga tko je ovlašten za imenovanje uprave.³⁵

Upravu u društvu s ograničenom odgovornošću obično imenuje skupština, no pravo na imenovanje se može dati i nekom drugom.³⁶ Nadzorni odbor može imenovati

³⁰ Petrović, Ceronja, op.cit. (bilj. 24), str. 205.

³¹ Čl. 239. ZTD-a.

³² Petrović, Ceronja, op.cit. (bilj. 24), str. 206-207.

³³ Horak, Hana; Dumančić, Kosjenka; Preložnjak, Barbara; Šafranko Zvonimir; Poljanec, Kristijan (2022)., Uvod u trgovačko pravo, Zagreb, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu str. 263.

³⁴ Čl. 423. ZTD-a.

³⁵ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 349-353.

³⁶ Čl. 441. ZTD-a.

članove uprave, ako ga društvo s ograničenom odgovornošću ima. Društvenim ugovorom otvorena je mogućnost davanja ovlasti za imenovanje članova uprave javnopravnom tijelu.³⁷ Ono što se može provesti jest tzv. posebno pravo koje omogućuje pojedincu da odlučuje tj. imenuje članove uprave društva. On nije član uprave, ali da bi dobio to pravo svi članovi se moraju suglasiti te mu je isto pravo moguće suzbiti samo ako se izmjeni društveni ugovor.³⁸

Za društvo s ograničenom odgovornošću je karakteristično da član društva nije dužan biti član uprave jer društvo s ograničenom odgovornošću ima organe. Društvo s ograničenom odgovornošću nije društvo osoba i ne može se prisiliti članove da sudjeluju u radu uprave. Kada se sklapa društveni ugovor skupština mora imenovati upravu tj. mora se reći precizno koliko uprava ima članova. Ono što je pametnije i jednostavnije je da se broj članova ne određuje zbog fleksibilnosti ako bi se dodatan član želio priključiti društvu. Najbolje rješenje je da se postavi skupština ili osoba unutar društva koja je ovlaštena društvenim ugovorom da odlučuje o broju njezinih članova.³⁹

Ako uprava ima manji broj članova od onoga što je propisano u društvenom ugovoru, da bi mogla voditi poslove društva i zastupati ga obavezna je hitno imenovati članove koji nedostaju u upravi. Do obavljenog imenovanja, članovi obavljaju samo one poslove koji su neodložni.⁴⁰ Uprava može djelovati samo onda kada ima najmanji broj članova koji se traži za vođenje i zastupanje društva. Tako je za zastupanje uprave dovoljan samo jedan član uprave, ako je to predviđeno u društvenom ugovoru. Ako se društvo bavi posebnim djelatnostima, prema zakonu, ako je to investicijsko društvo ili društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima, ono mora imati najmanje dva člana uprave, od ta dva barem jedan mora biti predsjednik. Npr. leasing društvo i faktoring društvo mora imati najmanje dva člana uprave. Ako se u društvo unese više članova uprave nego što to piše u društvenom ugovoru, tada je odluka skupštine pobjorna jer se protivi društvenom ugovoru.⁴¹

Onaj koga se imenuje za člana uprave društva mora to prihvatiti tj. dati pristanak da on svojevrijem želi postati članom uprave. Izjavu dalje preuzima javni bilježnik koji

³⁷ Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, Poljanec, op.cit. (bilj. 33), str. 263,264.

³⁸ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 353-356.

³⁹ Ibid, str. 356-357.

⁴⁰ Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, Poljanec, op.cit. (bilj. 33), str. 264.

⁴¹ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 351, 359-361.

ju i ovjerava. Također, onog kojeg se imenuje za člana uprave mora dati izjavu da nije kažnjen za određena kaznena djela te da mu nije izrečena zabrana obavljanja zanimanja za ono zanimanje koje je društvo prijavilo u sudski registar. Ako je osobi propisana određena mjera za kažnjiva djela, on ne može postati član uprave sve dok mu ne istekne vrijeme propisano Zakonom.⁴² Članstvo u upravi nije vremenski određeno ZTD-om. Trajanje mandata može se odrediti društvenim ugovorom te odlukom o imenovanju članova uprave. U slučaju ako se te stavke ne odrede, mandat traje do opoziva.⁴³

U društvu s ograničenom odgovornošću članovi društva imaju pravo na opoziv članova uprave u svako doba, to je ujedno i velika razlika ako usporedimo opoziv članova uprave društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva.⁴⁴ Kada se članove društva imenuje društvenim ugovorom, može se postaviti pretpostavka da se članove uprave opoziva samo u hitnim situacijama tj. kada za to postoji važan razlog. Opozvati članove uprave može i nadzorni odbor ako je za to predviđeno u društvenom ugovoru.⁴⁵ Nadalje, u specijalnim situacijama opozivanje člana uprave može obaviti i sud.⁴⁶

4.3. Ovlasti uprave i odgovornost članova uprave

Uprava ima sljedeće ovlasti:

- da vodi poslove društva
- da zastupa društvo
- da uredno vodi poslovne knjige društva
- da izrađuje financijska izvješća društva
- da vodi knjigu poslovnih udjela
- da daje izvješća nadzornom odboru, u slučaju ako ga društvo ima, u slučaju ako društvo nema nadzorni odbor, izvješća se dostavljaju skupštini.⁴⁷

⁴² Petrović, Ceronja, op.cit. (bilj. 24), str. 207.

⁴³ Ibid, str. 208.

⁴⁴ Čl. 424 ZTD-a.

⁴⁵ Petrović, Ceronja, op.cit. (bilj. 24), str. 208.

⁴⁶ Čl. 424 st. 2. ZTD-a.

⁴⁷ Petrović, Ceronja, op.cit. (bilj. 24), str. 209-210.

Obavljanje poslova u upravi se uređuje društvenim ugovorom, dakle svaki član uprave sklapa ugovor s društvom koje poslove će obavljati. Kako organi ne mogu sklapati ugovore, to čini npr. predsjednik u ime tog organa ili pak neki član organa.⁴⁸

U slučaju ako neka pitanja nisu uređena društvenim ugovorom ili ZTD-om, uprava ih samostalno može odrediti posebnim aktom. Članovi u upravi zajedno vode društvo, osim ako se društvenim ugovorom ne definira drugačije. U slučaju ako se odredi pojedinačno vođenje poslova, član ne smije poduzeti radnju koju je nakanio poduzeti ako se tome protive neki članovi u društvu. Član koji poduzima određenu radnju, imao bi pravo na to, jedino u slučaju kada se društvenim ugovorom odredi da smije samostalno poduzeti radnju bez dozvole ostalih članova u društvu.⁴⁹ Ono što je karakteristično za društvo s ograničenom odgovornošću jest to da se društvenim ugovorom u detalje može odrediti koji organ je odgovoran za koje poslove jer je društvo s ograničenom odgovornošću po naravi društvo s velikim stupnjem autonomije za razliku od dioničkog društva. U dioničkom društvu je strogo propisan odnos između organa i njihovih ovlasti, dok su u društvu s ograničenom odgovornošću propisane samo neke ovlasti koje se ne mogu prenijeti na upravu, dok su sve ostale odredbe otvorene na promjene kroz društveni ugovor.⁵⁰

Zadatak uprave jest vođenje poduzeća što znači da uprava treba provoditi radnje kako bi se ostvarili ciljevi društva. Uprava je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga te izradu financijski izvještaja društva. Navedena izvješća uprava mora bez odgode dostaviti nadzornom odboru. Primjerice, ako se obavlja revizija financijskih izvješća, uprava mora uz navedena izvješća dostaviti tim organima i izvješće o stanju društva te izvješće revizora. Uprava je obavezna nakon što skupština utvrdi ispravnost i valjanost financijskih izvještaja predati navedene izvještaje u propisanom roku Financijskoj agenciji radi objave istih.⁵¹

Također, uprava je obavezna dostaviti godišnja financijska izvješća, izvješće o stanju društva, godišnja financijska izvješća koncerna, izvješće o stanju koncerna svakom članu bez odgode dostave. Zadatak uprave jest priprema planova za rad koje dostavlja skupštini koja odlučuje kako dalje poslovati. Ako skupština postavi određena

⁴⁸ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 373,374.

⁴⁹ Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, Poljanec, op.cit. (bilj. 33), str. 265.

⁵⁰ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 341-347.

⁵¹ Ibid, str. 380-383.

načela poslovne politike, uprava je dužna djelovati po tim načelima. Uprava je nadležna da sklapa pravne poslove i sve ostale poslove koji spadaju pod “uobičajeno vođenje društva”.⁵²

Ako se poduzimaju neke mjere koje nisu samo uobičajeno vođenje društva, tada o tome odlučuje skupština, a ne uprava. Radi se o mjerama koje nisu utvrđene društvenim ugovorom npr. prodaja pogona. Uprava prema ZTD-u vodi poslove društva prema društvenom ugovoru te prema volji članova društva.⁵³ Ono što je bitno jest da uprava ima osobu koja će zastupati društvo u slučaju spriječenosti članova uprave.⁵⁴

Direktori su u upravi slobodni koristiti se tehnologijom koja omogućava elektroničku komunikaciju. Neke od tih tehnologija jesu elektronički pisane poruke, audio poruke, videoaplikacije i sl. Važno je naglasiti kako je ovakvo odlučivanje ograničeno obavezom uprave da poslove društva vodi s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika.⁵⁵ Društvo s ograničenom odgovornošću ne sadrži posebna pravila o vođenju društva, pa stoga se članovi mogu koristiti elektroničkom komunikacijom kada za to postoji potreba.⁵⁶

Sukladno odredbama ZTD-a, postoje više pravila koja su formirana radi zaštite kapitala društva.⁵⁷ Primjerice, ako nismo odgovorni članovi uprave tj. prekršimo zakon, za štetu odgovaramo isto kao i članovi uprave d.d.-a. Članovi uprave dužni su savjesno obavljati poslove društva te čuvati poslovnu tajnu. U Interesu društva je da se ne iznose povjerljive informacije, jer bi to moglo nanijeti štetu društvu.⁵⁸ Obveza čuvanja tajne se odnosi na sve članove uprave, nadzornog odbore te povjerenstva društva. Ako se povrijedi obveza čuvanja tajne, primjenjuje se kazneni zakon.⁵⁹

Od članova uprave traži se prikladno ponašanje te određena znanja i vještine člana uprave. Također, treba se u obzir uzeti i rizičnost poslova u koje se uprava upušta, rizik se mora predvidjeti kako ne bi došlo do iznenađenja. Za obavljanje

⁵² Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 384,396-398.

⁵³ Čl. 422. st. 2. ZTD-a.

⁵⁴ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 384-387.

⁵⁵ Čl. 252. ZTD-a.

⁵⁶ Bilić, A. i Tepeš, N. (2023). Elektroničko donošenje odluka u društvima kapitala. str. 519-523.

⁵⁷ Čl. 248. st.2., Čl. 252., Čl. 273.a., Čl. 397., Čl. 429., Čl. 430. i dr. ZTD-a.

⁵⁸ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 416,417,419.

⁵⁹ Čl. 262. Kaznenog zakona, NN br. Narodne novine br. 125/2011, 144/2012, 56/2015, 61/2015, 101/2017, 118/2018, 126/2019, 84/2021, 114/2022, 114/2023, 36/2024; dalje u tekstu: KZ.

poslova uprave odgovara uprava kao cjeloviti organ, odgovorni su članovi uprave, zamjenici i privremeni upravitelji te druge osobe koje su obavljale posao članova uprave. Za štetu se odgovara ako član povrijedi svoju obvezu i dužnost prema društvu te ako svojim ponašanjem umanju imovinu društva. Npr. ako je predao svoj posao članu u društvu koji nema potrebne vještine i kompetencije za obavljanje tog posla.⁶⁰ Postoje dvije vrste odgovornosti članova uprave, imovinska i osobna odgovornost. Osobna odgovornost je kada članu uprave za određeni postupak u društvu prijeti mogućnost da ga se opozove. Imovinska odgovornost postoji u slučaju kada članu uprave za određeni postupak u društvu prijeti oduzimanje imovine koju je uložio u društvo.⁶¹

Svaki član društva odgovara za povredu svojih dužnosti u obavljanju poslova u upravi. Da bi se onaj tko je povrijedio svoju dužnost kaznio, društvo mora dokazati da je odradio štetnu radnju te dokazati propust člana uprave. Mora se dokazati koju je štetu počinio i uzročnu posljedičnu vezu između štetne radnje i nastale štete. Krivnja s određenog člana uprave može se osloboditi samo ako se dokaže da je postupak korektan tj. da član nije povrijedio svoje dužnosti.⁶² Ako više članova uprave povrijede svoje dužnosti prema društvu, oni za svoje propuste odgovaraju solidarno.⁶³

5. Skupština

Skupština je obvezni organ društva s ograničenom odgovornošću. U skupštini članovi društva donose odluke običnom većinom, a to im omogućuje zakon i društveni ugovor. Poseban slučaj je kada se odluke donose u pismenom obliku, tada se svi članovi trebaju složiti s odlukom koja se treba donijeti ili mogu izjaviti da su suglasni s time da se odlučuje pisanim putem. U slučaju kada se odluka donosi pisano, većina koja je potrebna da bi se ona provela, određuje se na temelju ukupnog broja glasova kojima raspolažu članovi u društvu.⁶⁴ Dakle, određene se odluke mogu donositi i izvan njene nadležnosti:

⁶⁰ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 421,422.

⁶¹ Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, Poljanec, op.cit. (bilj. 33), str. 267.

⁶² Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 422,423.

⁶³ Čl. 252. ZTD-a.

⁶⁴ Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, Poljanec, op.cit. (bilj. 33), str. 271.

- u slučaju kada se svi članovi društva dogovore u pisanom obliku koju odluku žele donijeti, važno je naglasiti kako se za navedeni slučaj traži potpuna jednoglasnost članova
- drugi način je dogovor da se određena odluka donese pisanim putem, za to su članovi dužni dati izjavu da žele o odluci glasati pisanim putem ⁶⁵

5.1. Pravo članova na odlučivanje

Skupština je organ u kojemu svaki član ima pravo glasa i u kojemu ostvaruje svoja prava.⁶⁶ Prava koje imaju članovi u skupštini su pravo glasa, pravo sudjelovanja u odlučivanju i načinu donošenja odluka, pravo na obavještenost o skupštini i njenom dnevnom redu.⁶⁷

Članovi mogu prepustiti svoju volju nekom drugom članu u društvu pa tako jedan može odlučiti za nekoliko pojedinaca u samom društvu. Svaki član može odlučiti želi li sudjelovati u upravljanju ili biti neutralan. U skupštini članovi djeluju slobodno, nitko ih ne smije prisiljavati da aktivno sudjeluju u skupštini. Međutim, ne sudjelovanje snosi svoj rizik kao što je odluka koja tom članu ne odgovara, a zbog svoje pasivnosti nije ju opazio na vrijeme.⁶⁸ Važno je reći kako vrijedi pravilo da određena odluka vrijedi bez obzira ako nisu sudjelovali svi članovi u društvu jer skupština djeluje kao organ, pa tako i manja većina može djelovati bez obzira na ostale članove.

Znamo kako je društvo s ograničenom odgovornošću veoma elastično što se odlučivanja u društvu tiče.⁶⁹ Stoga, ono što društvo može napraviti jest postrožiti način odlučivanja u društvu. To se radi društvenim ugovorom, npr. može se propisati da se odluke donose samo na skupštini te se na taj način izbacuje donošenje odluka pisanim putem. Odlučivanje se može i olakšati društvenim ugovorom, pa stoga bi se odluke mogle donijeti pismenim putem i običnom većinom. Važno je napomenuti kako se za meritum moraju suglasiti svi članovi u društvu, pa čak i oni članovi koji nemaju pravo

⁶⁵ Petrović, Ceronja, op.cit. (bilj. 24), str. 217.

⁶⁶ Čl. 440. ZTD-a.

⁶⁷ Ledić, D. i Čulinović Herc, E. (1999). Ništavost i poboynost odluka skupštine društva s ograničenom odgovornošću. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, str. 738.

⁶⁸ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 452,453.

⁶⁹ Ibid, str. 453.

glasa tj. kojima je pravo glasa isključeno, bez obzira ako njihovi glasovi neće ulaziti u obzir. Ukoliko će se odluka donijeti pismenim putem, vrijedi isto pravilo gdje se moraju suglasiti svi članovi u društvu, pa čak i oni koji su isključeni od glasovanja.⁷⁰

Također se može koristiti i kombinirani način donošenja odluke tako da se odluka donese na skupštini, dok neki članovi daju svoj glas pismenim putem. Navedeni primjer može biti funkcionalan samo ako se to priopći u društvenom ugovoru. Nadalje, postoji mogućnost da članovi društva glasaju telefonski tj. putem interneta, ali prilikom glasanja moraju biti prisutni svi članovi društva.⁷¹

Kada je riječ o društvu gdje imamo jednog člana, on može odlučiti o poslovanju bez većih formalnosti, ali je dužan odluku zapisati u zapisnik.⁷² Taj se način odlučivanja može primijeniti još i kada uz tog člana društva postoji član koji je povjerenik stvarnog člana društva tj. to je član koji je u odnosu prema "glavnim" članom društva. Ovdje također odlučuje samo jedan član društva pa je stoga to moguće. Što se zapisnika tiče, ono što se piše u zapisniku jest mjesto i vrijeme kada se odluka provela te se uz člana društva mora navesti i ime osobe koja također mora potpisati zapisnik (ako je to neka druga osoba).⁷³

U skupštini se u pravilu odlučuje običnom većinom⁷⁴, osim ako društveni ugovor nije drugačije uređen ili u slučajevima kada se odlučuje izvan skupštine. Odlučivati na skupštini mogu i punomoćnici za nekog od člana skupštine tako da mu se da pisana punomoć.⁷⁵ Sve odluke koje se donesu moraju biti unesene u posebnu knjigu odluke, važno je napomenuti da kao i kod dioničkog društva odluke skupštine mogu biti nevaljanje, ništetne i pobjodne.⁷⁶

5.2. Nadležnost i sazivanje skupštine

⁷⁰ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 454.

⁷¹ Ibid, str. 457-458.

⁷² Čl. 440. st. 3. ZTD-a.

⁷³ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 458-459.

⁷⁴ Ibid, str. 454.

⁷⁵ Čl. 445. ZTD-a.

⁷⁶ Čl. 448. i 449. ZTD-a.

Nadležnost skupštine propisana je Zakonom o trgovačkim društvima i društvenim ugovorom. Naime, postoje neke nadležnosti koje isključivo ima samo skupština, ne postoji mogućnost da se te nadležnosti daju nekom drugom organu ili tijelu u društvu.⁷⁷

Skupština odlučuje o pitanjima određenim društvenim ugovorom. To su pitanja o promjeni društvenog ugovora, mjerama koje se trebaju provesti za ispitivanje i nadzor nad vođenjem posla, imenovanju i opozivu članova uprave. Skupština odlučuje o financijskim izvješćima društva, upotrebi ostvarene dobiti, pokrivanju gubitka i sl. Odlučuje o zahtjevu za uplatama poslovnih udjela i povratu dodatnih uplata novca članovima društva te o podjeli, spajanju i povlačenju poslovnih udjela. Kada se sklapa ugovor kojim će se trajno steći stvari ili pravo za neki svoj pogon, a za to se plaća vrijednost koja je viša od petine temeljnog kapitala društva te kada se izmjeni navedeni ugovor na teret društva, skupština odlučuje što će dalje poduzeti. Poseban slučaj je kada je u pitanju stjecanje o ovršnom postupku, takva odluka se mora donijeti s većinom od $\frac{3}{4}$ danih glasova. Naime, skupština odlučuje o izboru i opozivu nadzornog odbora, u slučaju kada društvo ima nadzorni odbor. Skupština ima ovlast postavljanja zahtjeva za naknadu štete u slučaju ako društvo ima nešto protiv članova uprave, nadzornog odbora i zamjenika članova uprave. Ako društvo ne mogu zastupati članovi uprave i nadzornog odbora, skupština ima pravo imenovati zastupnika u sudskom postupku. Nadalje, skupština ima ovlast davanja prokure tj. trgovačke punomoći za sve pogone koju treba dati uprava.⁷⁸

Nakon što skupština društva utvrdi godišnja financijska izvješća i konsolidirana financijska izvješća kada su obvezna, te prihvati godišnje izvješće o stanju društva kada je obvezno i konsolidirano godišnje izvješće društva, uprava društva dužna ih je, zajedno s izvješćem revizora, kada je revidiranje financijskih izvješća propisano zakonom ili određeno društvenim ugovorom, bez odgađanja u zakonom propisanome roku predati u sudski registar radi upisa predaje i objave tog upisa.⁷⁹

Nadležnost skupštine može biti isključiva i neisključiva. U slučaju neisključive nadležnosti, društvenim se ugovorom može urediti da određena nadležnost pripada

⁷⁷ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 464.

⁷⁸ Čl. 441. ZTD-a.

⁷⁹ Čl. 441. ZTD-a.

drugom organu. Kada je u pitanju isključiva nadležnost, prava se ne mogu prebaciti na druge organe društvenim ugovorom jer je samo skupština zakonom propisana da odlučuje o tim stavkama.⁸⁰ Primjerice, prema ZTD-u, društvenim ugovorom ne možemo urediti odredbe iz čl. 441. Zakona o trgovačkim društvima jer se radi o isključivoj nadležnosti.

Što se sazivanja skupštine tiče, skupštinu obično saziva uprava, osim ako to pravo zakonom ili društvenim ugovorom nije dano i nekom trećem. Skupština se obično održava u sjedištu društva, osim ako društvenim ugovorom nije definirano drugačije mjesto održavanja skupštine. Društvo je dužno sazvati skupštinu najmanje jednom godišnje, osim ako se drugačije ne odredi društvenim ugovorom. Također, skupština se mora obavezno sazvati kada to zahtijevaju interesi društva i u slučaju kada društvo izgubi više od polovice iznosa temeljnog kapitala.⁸¹

Uostalom, sazivanje skupštine obavezno je i kada to zatraže članovi društva u pisanom obliku koji zajedno posjeduju najmanje desetinu temeljnog kapitala društva. Ono što se društvenim ugovorom može odrediti je manja svota temeljnog kapitala za sazivanje, u tom slučaju i članovi koji su zajedno preuzeli manje poslovne udjele imaju pravo sazvati skupštinu. Ako ovlaštenu organ za sazivanje skupštine ne sazove obaveznu skupštinu u roku od 14 dana kada je zahtjev za sazivanje primljen ili takvog organa nema, članovi društva koji su podnijeli zahtjev imaju potpuno pravo da sazovu skupštinu samostalno uz navođenje dnevnog reda. Ako članovi tako sazovu skupštinu, skupština odlučuje o snošenju troškova za održavanje navedene skupštine.⁸²

Sazivanje skupštine u društvu s ograničenom odgovornošću je fleksibilno, nije strogo definirano kada se skupština treba sazvati. Članovi društva mogu sazvati skupštinu kada ih je volja te imaju potpunu autonomiju. Organ koji može sazvati skupštinu jest uprava i to pravo joj se ne može oduzeti. Osim toga, u društvu se može dati i ovlast nekom drugom tijelu koje ne djeluje kao organ, primjerice kolegiju.⁸³

Sazvati skupštinu može i samo jedan član skupštine, ali mora biti stvarni član uprave tj. navedeni član mora biti valjano imenovan te da njegovo imenovanje nije

⁸⁰ Ledić, Čulinović Herc, op.cit. (bilj. 67), str. 739.

⁸¹ Čl. 442. ZTD-a.

⁸² Čl. 442. ZTD-a.

⁸³ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 472.

opozvano. Ako bi skupštinu sazvaio član uprave za kojeg je imenovanje opozvano, ta radnja ne bi bila valjana. Dakle, uprava je ta koja može sazvati skupštinu tj. jedan član višečlane uprave može sazvati skupštinu. Sazvati skupštinu također može i nadzorni odbor ako ga društvo ima, a odluka hoće li se skupština sazvati temelji se na glasanju (običnom većinom glasova). Ako društvo propadne i ode u stečaj, likvidatori su glavni akteri koji imaju pravo sazivanja skupštine. Skupština se također mora sazvati kada se radi o bitnom događaju za društvo, primjerice ako imamo veliku promjenu u društvu koja bi mogla stvarati probleme i za koju bi se članovi uprave mogli protiviti.⁸⁴

Društvenim se ugovorom mogu urediti i slučajevi kada je društvo obavezno sazvati skupštinu. Prema ZTD-u, skupštinu mogu sazvati članovi društva koji zajedno sadrže 10% temeljnog kapitala te također mogu odrediti dnevni red skupštine, a to su dužni napraviti najkasnije 3 dana od objave ili primitka poziva.⁸⁵ Ako se dogode bilo kakvi nedostaci prilikom sazivanja skupštine, npr. ako se ne prate rokovi i skupština se održi, odluke na toj skupštini će biti ništetne, osim ako su na spomenutoj skupštini bili svi članovi.⁸⁶

Skupština se održava uobičajeno u sjedištu samog društva, ali i na bilo kojem drugom mjestu ako se tako odredi društvenim ugovorom. Postoji mogućnost da se promijeni mjesto sazivanja skupštine, tako se upravi može dati ovlast da odredi mjesto održavanja skupštine, no bitno je da uprava vodi računa o tome da je to mjesto relativno dostupno svim članovima društva tj. da se ne stvaraju nerazumni troškovi prijevoza i sl. Također treba voditi računa o tome kakva je prostorija u kojoj se skupština obavlja, ona mora biti prozračna te pristojne veličine.⁸⁷

Skupština se mora sazvati u pristojnom vremenu, ako taj kriterij ne bi bio zadovoljen, odluke na toj skupštini mogu biti nevažeće. Pozvati se mora i članove za koje se vodi postupak isključenja i one koje nemaju pravo glasa, jer svejedno imaju pravo sudjelovati u radu skupštine. Poziv na skupštinu se uobičajeno šalje na adresu člana društva. Odluke na skupštini su ništetne ako se skupština ne sazove pravilno,

⁸⁴ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 472-474.

⁸⁵ Čl. 443. st. 3. ZTD-a.

⁸⁶ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 475.

⁸⁷ Ibid, str. 476-477.

npr. ako se na skupštinu ne pozovu svi članovi društva. Svi članovi društva imaju pravo da budu pozvani na skupštinu, stoga te odluke ne bi bile valjane.⁸⁸

5.3. Vođenje i donošenje odluka na skupštini

Vođenje skupštine predano je na volju članovima društva, Zakon o trgovačkim društvima strogo ne definira kako se mora voditi skupština. Način kako će se voditi skupština može se odrediti društvenim ugovorom, ako za to postoji potreba.⁸⁹ U slučaju ako društvo ima jednog člana, skupštinu čini samo ta osoba koja je jedini član u društvu. Taj član samostalno može donositi odluke u skupštini, a to omogućuje izjava o osnivanju društva. Naime, prilikom odlučivanja, navedeni član u društvu dužan je sastaviti zapisnik i potpisati ga.⁹⁰

Ako nema nekih konkretnih odredba u društvenom ugovoru u vezi skupštine, odlučivanje se svodi na običnu većinu, članovi društva odlučuju tko će sudjelovati u radu skupštine, no to skupština može prepustiti i predsjedatelju. Skupština samostalno odlučuje kako će poslovati što joj daje veliku elastičnost. Naime, mogu se odrediti i poslovnici o radu skupštine ako se radi o većem brojem ljudi u skupštini. Poslovnici o radu skupštine smanjuju elastičnost skupštine tj. strože je reguliraju.⁹¹

Voditelj skupštine može biti član društva, uprave, predsjednik nadzornog odbora ili neka osoba koja sudjeluje u radu društva. Skupština ima predsjedatelja koji kontrolira tko je nazočan, otvara skupštinu i obavlja sve ostale aktivnosti kako bi se skupština kvalitetno provela. Korisno je napraviti popis članova, zakonom nije propisano da je popis obavezan, ali je od velikog značaja. Postoji mogućnost kako neke odluke neće biti valjane ako pojedinac u društvu dokaže da nije sudjelovao na skupštini, a imao je na to pravo.⁹²

Zapisnik je obavezan samo u situaciji kada društvo ima jednog člana, jer se odluka koju on donese mora odmah upisati u zapisnik. U njega se unašaju informacije kao što su vrijeme i mjesto održavanja skupštine, pravo glasa članova, prijedlozi,

⁸⁸ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 477-481.

⁸⁹ Ibid, str. 485.

⁹⁰ Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, Poljanec, op.cit. (bilj. 33), str. 271.

⁹¹ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 485.

⁹² Ibid, str. 485,486.

prigovori, glasovi za i protiv neke odluke i sl. Dodatna solucija je snimanje skupštine, ali uz pretpostavku da su o tome svi članovi obaviješteni. Tajno snimanje skupštine ne dolazi u obzir, odluke na toj skupštini bile bi ništetne. Bitno je naglasiti kako se prisutnost javnog bilježnika na skupštini traži samo kada se radi o odlukama koje mijenjaju društveni ugovor i koje su ozbiljnijeg karaktera kao npr. prestanak društva i sl.⁹³

Skupština društva običnom većinom donosi odluke u društvu, osim ako nije zakonom i društvenim ugovorom drugačije određeno. Pravo na jedan glas daje svakih 10,00 eura nominalnog iznosa poslovnog udjela. Pravo glasa može se drugačije urediti društvenim ugovorom, npr. da poslovni udjeli ne stvaraju podlogu za glasovanje, ali u tom slučaju svaki član mora imati najmanje jedan glas. Uprava je dužna, u slučaju ako se promjeni veličina poslovnih udjela, unijeti u knjigu poslovnih udjela i broj glasova na koje oni daju pravo u skupštini društva. Ako član društva želi saznati informaciju na koliko glasova ima pravo, uprava je dužna izdati mu potvrdu.⁹⁴

. Na skupštini član može glasati putem punomoćnika kojem mora dati pisanu punomoć. Društvenim ugovorom može se odrediti da se punomoć da i u manje formalnom obliku, ali se svakako mora navesti da se daje zbog glasovanja na skupštini. Bez punomoći u ime člana društva mogu glasati Zakonski zastupnici fizičkih osoba i osobe koje zastupaju pravne osobe na temelju statuta. Osoba koja određenom odlukom na skupštini pribavlja neku korist ili joj se oduzima obveza, ne može na skupštini glasati o navedenoj odluci. Navedena osoba ne bi mogla glasati na skupštini i kao zastupnik društva. Isti je slučaj i kada se odlučuje o pravnome poslu između člana i društva te o pokretanju ili rješenju spora među njima. Kada se odlučuje o drugom članu u društvu, o imenovanju ili o opozivu člana uprave, nadzornog odbora ili likvidatora društva, ne postoje ograničenja u pravu glasa za tog člana društva.⁹⁵

Uobičajeno je da se u društvu s ograničenom odgovornošću odluke donose glasanjem. Ako pojedini članovi nisu bili na skupštini ili su bili a nisu dali glas, ti glasovi se ne uzimaju u obzir. Ono što se društvenim ugovorom može urediti jest sastavljanje posebnog uvjeta.⁹⁶ Pojedine odluke mogu se donijeti i pisano, većina koja je potrebna

⁹³ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 487,488.

⁹⁴ Čl. 445. ZTD-a.

⁹⁵ Čl. 445. ZTD-a.

⁹⁶ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 488.

da se odluke odobre temelji se na ukupnim brojem glasova kojima raspolažu članovi u društvu.⁹⁷

Primjerice, članovi društva mogu urediti društveni ugovor tako da za neku odluku mora glasati određeni član ili da se odluka mora izglasati više puta kako bi bila priznata kao donesena i sl. Ono što se također može urediti jest većina koja odlučuje. Članovi ne mogu odlučivati ispod obične većine jer je ona najmanja, ali može se urediti neka viša većina. U tom slučaju većina članova u društvu bi se trebala složiti s određenom odlukom, jer bi omjer za prolaznost odluke bio stroži. Društvenim ugovorom može se odrediti i još neka pretpostavka uz navedenu modificiranu većinu. Većine koje su određene zakonom ili društvenim ugovorom vrijede i u pred društvu. Ako društvo nije upisano u sudski registar, a ne odredi se većina glasova u društvenom ugovoru, odluke se donose običnom većinom.⁹⁸

Kada se članu nameću dodatne obveze u društvu, te kada mu se zadire u posebna prava, takve odluke zahtijevaju suglasnost svih članova društva. U slučaju kada se članu u društvu želi dodati neka obveza ili skratiti pravo na nešto, to se može obaviti društvenim ugovorom, uz uvjet da se svi članovi društva slože za navedenu odluku.⁹⁹ Zakonom je određeno da se sve odluke moraju momentalno upisati u knjigu odluka koja mora biti dostupna svim članovima u okviru radnog vremena društva. Također, članovi mogu zahtijevati i da im se uruči izvadak iz iste knjige bez odgađanja. Članovi imaju pravo znati kada i na kojem mjestu su se odluke dogodile. O vođenju navedene knjige odgovorna je uprava društva.¹⁰⁰

Skupština je valjano sazvana samo onda kada ju sazove za to ovlaštena osoba. Uobičajeno je uprava ta koja saziva skupštinu prema društvenom ugovoru, ali se ta stavka može urediti da ovlast sazivanja ima i drugi organ. Skupština se obično održava u sjedištu društva, osim ako se drugačije ne odredi društvenim ugovorom. Na skupštinu je potrebno pozvati sve članove te je također potrebno valjano rasporediti dnevni red tj. temu skupštine.¹⁰¹ Naime, skupština može biti i nevaljano sazvana u

⁹⁷ Horak, Dumančić, Preložnjak, Šafranko, Poljanec, op.cit. (bilj. 33), str. 271.

⁹⁸ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 488,489.

⁹⁹ Ibid, str. 490.

¹⁰⁰ Ibid, str. 490,491.

¹⁰¹ Ledić, Čulinović Herc, op.cit. (bilj. 67), str. 741,742.

onom slučaju kada ju sazove organ koji za to nema ovlasti prema društvenom ugovoru. Odluke društva prema ZTD-u, pobojne su:

- ako se odluka protivi zakonu
- ako se odluka protivi društvenom ugovoru
- ako je član namjerno htio steći korist za sebe ili za nekog drugog ali na štetu društva.¹⁰²

Nadalje, odluke u društvu s ograničenom odgovornošću prema ZTD-u su ništetne ako se odluka o izboru člana uprave ili nadzornog odbora donese na skupštini koja nije bila sazvana u skladu prema pravilima o sazivanju skupštine.¹⁰³ Odluke u kojima skupština odabira osobu u nadzorni odbor, a ta ista osoba nije bila predložena u skladu sa zakonom ili društvenim ugovorom su ništetne.¹⁰⁴ Odluke će biti ništetne ako skupština odredi više članova u nadzorni odbor nego što je to određeno zakonom ili društvenim ugovorom.¹⁰⁵ Ništetna će također biti odluka skupštine ako izabrana osoba u nadzorni odbor ne ispunjava zakonom propisane uvjete da bi postala član u nadzornom odboru.¹⁰⁶

Članovi uprave koji sadrže najmanje desetinu temeljnog kapitala u društvu mogu sazvati skupštinu d.o.o.-a. Navedeni članovi mogu podnijeti zahtjev za sazivanje skupštine upravi u pisanom obliku, ali dužni su navesti koja je svrha sazivanja skupštine. Ako uprava ne reagira u roku od 14 dana kada je zahtjev zaprimljen, tada su članovi ovlašteni samostalno sazvati skupštinu uz navođenje dnevnog reda. U ovom slučaju, skupština bi bila neovlašteno sazvana kada bi članovi sazvali skupštinu ne čekajući protek roka od 14 dana.¹⁰⁷ Odluke skupštine društva s ograničenom odgovornošću unose se prema zakonu u posebnu knjigu odluka.¹⁰⁸ Društvo s ograničenom odgovornošću. ne zahtijeva nazočnost i potvrdu javnog bilježnika kada se donose i upisuju odluke u glavnu knjigu, dok to nije slučaj za dioničko društvo.¹⁰⁹

¹⁰² Čl. 360. ZTD-a.

¹⁰³ Čl. 442. i 443 ZTD-a.

¹⁰⁴ Čl. 358. t. 2. ZTD-a.

¹⁰⁵ Čl. 358. t. 3. ZTD-a.

¹⁰⁶ Čl. 358. t. 4. ZTD-a.

¹⁰⁷ Šimunović, L. (2017). PROCESNOPRAVNI RAZLOZI NIŠTETNOSTI ODLUKA SKUPŠTINE DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU - de lege lata vs. de lege ferenda. str. 814-815.

¹⁰⁸ Čl. 286. ZTD-a.

¹⁰⁹ Šimunović, op.cit. (bilj.107), str. 819.

Elektronička komunikacija u skupštini društva s ograničenom odgovornošću je u većoj mjeri prihvatljiva. Ono što se može odrediti jest održavanje hibridne ili potpuno virtualne skupštine. Upotreba elektroničke komunikacije je moguća u slučaju ako se to posebno odredi društvenim ugovorom, u protivnom će se primijeniti pravila iz ZTD-a koja ne uzimaju u obzir elektroničku komunikaciju. Hrvatsko pravo dopušta donošenje odluke izvan skupštine, u pisanom obliku. Kako je već spomenuto, svi se članovi u pisanom obliku mogu dogovoriti o odluci koju treba donijeti ili izjaviti da su suglasni s time da se o odluci glasa pisanim putem.¹¹⁰ Naime, članovi svoju volju mogu očitovati i u pisanom obliku primjenom elektroničke komunikacije.¹¹¹

Članovi društva s ograničenom odgovornošću imaju pravo na obaviještenost i to pravo se mora poštovati. Prava članova se dijele na pravo na obavijest o stvarima društva te pravo uvida u poslovne knjige i dokumentaciju društva. Npr. bez odgode se moraju pružiti poslovne knjige i slična dokumentacija članovima društva ako to oni zatraže, ista stvar vrijedi i za dioničko društvo. Međutim, član društva s ograničenom odgovornošću ima veću autonomiju kada i kako će dati zahtjev za davanje obavijesti, dok se u dioničkom društvu zahtjev isključivo daje na glavnoj skupštini i to usmeno.¹¹²

Sazivanje skupštine ne smije se obaviti u lošem vremenu, primjerice kada su blagdani, dani tjednog odmora ili noćni sati. Skupština bi se mogla sazvati u nevrijeme samo u veoma hitnim slučajevima.¹¹³

6. Nadzorni odbor

Glavna zadaća nadzornog odbora jest nadzor samog poslovanja društva.¹¹⁴ Način rada nadzornog odbora propisan je Zakonom o trgovačkim društvima.¹¹⁵ Važno je napomenuti kako je spomenutom organu ostavljena velika autonomija što se poslovanja tiče. Primjerice, postoji mogućnost sastavljanja poslovnika o radu, no društvo samostalno odlučuje je li to zaista potrebno. U nadzornom odboru bira se

¹¹⁰ Čl. 440. ZTD-a.

¹¹¹ Bilić, Tepeš, op.cit. (bilj. 56), str. 535-536.

¹¹² Čulinović Herc, E., Jurić, D. i Madžarov Matijević, S. (2020). PRAVO NA OBAVIJEŠTENOST U DRUŠTVIMA KAPITALA – GRANICE UJEDNAČAVANJA RJEŠENJA I OTVORENA PITANJA PRIMJENE. str. 274., 278.

¹¹³ Škurla, Branimir, Pravo članova društva s ograničenom odgovornošću na sazivanje skupštine društva prema čl. 442. St. 3. I 4. ZTD-a. str. 13.

¹¹⁴ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 438.

¹¹⁵ Čl. 264. ZTD-a.

predsjednik i zamjenik koji će zastupati sam organ. Ono što se može urediti je mandat tj. trajanje mandata predsjednika nadzornog odbora putem poslovnika o radu ili samom odlukom nadzornog odbora.¹¹⁶ Nadzorni odbor radi na sjednicama koje se po pravilu održavaju jednom u tri mjeseca, te najmanje jedanput polugodišnje.¹¹⁷

Glavna funkcija predsjednika je komunikacija s ostalim organima, usklađivanje rada, nadzor poslovanja i sl. Zamjenik služi kada je predsjednik odsutan, te on preuzima odgovornost i prava predsjednika privremeno. Predsjednik također odlučuje kada će se sjednica nadzornog odbora sazvati, ali to mogućnost imaju i članovi nadzornog odbora. Ako su na sjednici bile nazočne osobe koje nisu članovi nadzornog odbora, te osobe ne mogu utjecati na valjanost donesene odluke. Dakle, nadzorni odbor može pozvati na sjednicu i savjetnike, to ne bi imalo utjecaja na valjanost donesenih odluka.¹¹⁸

Ako je član nadzornog odbora spriječen glasovati na sjednici, taj član može angažirati punomoćnika koji može glasati za njega, ali samo u pisanom obliku. Također, odluke u nadzornom odboru bi se mogle donositi i bez sjednice. Kako nadzorni odbor ima predsjednika, članovi imaju mogućnost pisanim putem dati svoj glas predsjedniku da glasa za pojedinu odluku, ali uz pretpostavku da se svi članovi slože s takvim načinom odlučivanja tj. da se nitko ne protivi.¹¹⁹

6.1. Fakultativnost nadzornog odbora

Nadzorni odbor u društvu s ograničenom odgovornošću jest fakultativan organ što znači da ga društvo nije obavezno imati.¹²⁰ Ako je određena djelatnost propisana posebnim zakonom i društvo je obavlja, nadzorni odbor je u tome slučaju obavezan. Nadalje, nadzorni odbor obavezan je kada je društvo komplementar u komanditnom društvu, a prosječan broj zaposlenih u oba društva je veći od 200. Nadzorni odbor je obavezan kada društvo jedinstveno vodi dioničkih društva ili društva s ograničenom odgovornošću, a navedena društva obavezna su imati nadzorni odbor ili s više od 50% sudjeluje u njima s neposrednim udjelom u temeljnom kapitalu, a broj zaposlenih u nekom društvu ili svim društvima je zajedno u prosjeku veći od 200. Također, ako

¹¹⁶ Barbić, Jakša, Nadzorni odbor - način rada. str. 12.

¹¹⁷ Barbić, op.cit. (bilj. 116), str. 12-13.

¹¹⁸ Ibid, str. 12-13.

¹¹⁹ Ibid, str. 13.

¹²⁰ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 431.

društvo ima više od 50 članova i temeljni kapital društva je veći od 80.000 eura, obavezno je imati nadzorni odbor.¹²¹

Nadzorni odbor obavezan kada je broj zaposlenih veći od 200 u prethodnoj poslovnoj godini te je ta obveza na snazi dokle god društvo ne padne ispod 200 zaposlenika. Ako društvo nije prešlo 200 zaposlenika, o tome se mora obavijestiti registarski sud da im se priopći kako nema promjena. U slučaju kada prosječan broj zaposlenih pređe preko 200, taj se događaj hitno mora predložiti registarskome sudu, u protivnom članovima uprave prijete kazna od registarskog suda.¹²²

Navedena obveza postoji tako dugo dok se sljedeće kalendarske godine ne spusti prosječan broj zaposlenih tako da bude manji od 200 te je u toj kalendarskoj godini društvo slobodno da ukine nadzorni odbor tj. više ga neće morati imati. Isto tako, ako imamo poduzeće koje ima 180 zaposlenih i sljedeće tekuće godine broj zaposlenih poraste na 190, predaje se izjava da u društvu nije bilo promjena. Provjera broja zaposlenika se provodi na način da uprava prvog siječnja nove kalendarske godine uzme podatke zadnjeg dana u mjesecu na kraju prethodne poslovne godine kako bi utvrdila prosječan broj zaposlenih u tekućoj poslovnoj godini na datum 1. siječnja.¹²³ Društva koja su obavezna imati nadzorni odbor prema Zakonu o tržištu kapitala jesu sljedeća: investicijsko društvo¹²⁴, društvo za upravljanje investicijskim fondovima¹²⁵, mirovinsko društvo¹²⁶, leasing-društvo¹²⁷, faktoring društvo¹²⁸.

Obveza da društvo ima nadzorni odbor propisana je ako je društvo majka u koncernu te nastaje kada se dobije pravo jedinstvenog vođenja ili u slučaju kada se stvarno počinje voditi dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću uz pretpostavku kako navedena društva moraju imati nadzorni odbor. U konačnici, članovi su ti koji odlučuju hoće li društvo imati nadzorni odbor te za tu odluku imaju potpunu slobodu, osim ako je riječ o navedenim slučajevima koji su bili opisani.¹²⁹

¹²¹ Čl. 434. ZTD-a.

¹²² Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 432.

¹²³ Ibid, str. 432.

¹²⁴ Čl. 26. st. 1. Zakona o tržištu kapitala, NN br. Narodne novine br. 65/2017, 17/2020, 83/2021, 151/2022; dalje u tekstu: ZTK.

¹²⁵ Čl. 34. st. 1.b ZTK-a.

¹²⁶ Čl. 29. st. 1.b ZTK-a.

¹²⁷ Čl. 32. t. 2. Zakona o leasingu, NN br. Narodne novine br. 141/13.

¹²⁸ Čl. 45. t. 2. Zakona o faktoringu, NN br. Narodne novine br. 94/2014, 85/2015, 41/2016.

¹²⁹ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 434-435.

6.2. Funkcija i uloga nadzornog odbora u društvu s ograničenom odgovornošću

Nadzorni odbor ima svoja ovlaštenja i kao takvom mu se ne može oduzeti bilo kakva ovlast, osim ako članovi ne odluče pojedine poslove prebaciti na kakva druga tijela kao npr. kolegiju, savjetu, odboru i sl.¹³⁰ Može mu se povjeriti obavljanje savjetodavnih poslova, poslova nadzora te može obavljati i poslove koji zadiru u vođenje društva. Nadzornom se odboru mogu dati i neke ovlasti koje ima skupština, ali samo do određene granice.¹³¹

Nadzorni odbor ima ovlast davanja obaveznih uputa upravi društva. Sam položaj nadzornog odbora u društvu uređen je društvenim ugovor i zakonom o trgovačkim društvima. Uloga koju nadzorni odbor ima je nadzorne i savjetodavne naravi, što znači da organ djeluje unutar društva, ali do te mjere koje mu zakon dopušta. Tako je npr. nadzornom odboru dana ovlast davanja suglasnosti za radnje uprave te je nadzorni odbor dužan dati upute upravi za vođenje poslova društva.¹³²

6.3. Imenovanje članova i broj članova nadzornog odbora

Članove nadzornog odbora odabiru članovi društva vlastitom odlukom, osim ako se posebnim zakonom ne definira da neke od njih imenuju zaposleni. Na zahtjev članova društva koji imaju najmanje trećinu temeljnog kapitala zastupljenog na skupštini, kada se odabiru članovi, o izboru svakog člana se odlučuje odvojeno u slučaju kada se na istoj skupštini odabiru najmanje tri člana nadzornog odbora. Ako za to postoji potreba, društvenim ugovorom moguće je odrediti da posebni članovi u društvu ili članovi koji imaju određene poslovne udjele mogu imenovati određeni broj članova nadzornog odbora. Naime, takvo pravo moglo bi se dati samo određenim

¹³⁰ Barbić, op.cit. (bilj. 3), 435.

¹³¹ Ibid, str. 435,436.

¹³² Ibid, str. 438.

članovima koji mogu raspolagati s vlastitim poslovnim udjelima samo uz dozvolu društva.¹³³

Članovi prvog nadzornog odbora imenuju se pri osnivanju društva za vrijeme do odluke skupštine društva ili članova društva izvan skupštine kojom po proteku godine dana od upisa društva u sudski registar odlučuju o tome da li da im se dade razrješnica. Do tada ih skupština odnosno članovi društva izvan skupštine mogu opozvati odlukom donesenom običnom većinom glasova. Mandat člana nadzornog odbora počinje kada se donijela odluka tj. kada se dala izjava o imenovanju, osim ako nije u odluci o izboru tj. u izjavi o imenovanju nešto drugo rečeno. Nije moguće izabrati ni imenovati zamjenike članova nadzornog odbora. Također, ako članovi u društvu imaju određene poslovne udjele, imaju pravo imenovati određen broj članova nadzornog odbora, a pravo na to imaju članovi koji posjeduju vinkulirane poslovne udjele.¹³⁴

Što se tiče broja članova nadzornog odbora, nadzorni odbor mora imati barem 3 člana, broj članova uvijek mora biti neparan broj i određuje se društvenim ugovorom.¹³⁵ Članovi imaju potpunu autonomiju da odluče o broju članova nadzornog odbora, ali uvjet je da bude najmanje 3 članova te nikako jedan član. Ako se društvenim ugovorom ne odredi konkretan broj članova, nadzorni odbor ima 3 člana. Prema ZTD-u, broj članova isključivo se određuje društvenim ugovorom, nikako drugačije. U društvenom ugovoru nije potrebno detaljno odrediti broj članova nadzornog odbora, mogu se reći kombinacije neparnih brojeva, npr. 3,5 ili 7 članova. Nakon te odluke, skupština može dalje odlučiti točan broj članova, ali moraju se u obzir uzeti brojke koje su navedene u društvenom ugovoru (neparni brojevi).¹³⁶ Ovaj pristup imenovanja članova nadzornog odbora koristan iz razloga jer se kasnije ne treba izmijeniti društveni ugovor, već će skupština odlučiti koliko će ljudi biti u nadzornom odboru na temelju društvenog ugovora. Naime, nadzorni odbor ne može imati jednog člana ili paran broj članova društva, takva bi odredba društvenog ugovora bila ništetna.¹³⁷

Prema ZTD-u, mandat članova nadzornog odbora traje do 4 godine. Može se odrediti kraći mandat društvenim ugovorom, ako se to ne definira u društvenom

¹³³ Čl. 437. ZTD-a.

¹³⁴ Čl. 437. ZTD-a.

¹³⁵ Čl. 435. ZTD-a.

¹³⁶ Barbić, op.cit. (bilj. 3), str. 440.

¹³⁷ Ibid, str. 440.

ugovoru, to je moguće odrediti i odlukom članova društva. Što se opoziva tiče, skupština društva može opozvati člana nadzornog odbora ali za to se traži preduvjet od najmanje 3/4 danih glasova. Ako je član društva koji ima određena prava imenovao člana nadzornog odbora, on ima pravo da ga opozove u bilo koje doba.¹³⁸

Zakon o trgovačkim društvima propisuje posebna pravila o sjednicama u nadzornom odboru. Sjednice bi se trebale sazvati jednom u mjesec dana, te najmanje jednom polugodišnje.¹³⁹ Nemamo strogu definiciju što je sjednica. Stoga, sjednice u društvu s ograničenom odgovornošću bi se u današnje doba također mogle održavati u obliku videokonferencije. Ono što se može urediti društvenim ugovorom jest da se na sjednicama ne odlučuje elektroničkom komunikacijom, ali onda sjednica koja se održala online ne bi imala smisla.¹⁴⁰

7. Zaključak

Kako bismo uspješno poslovali, bitno je razumijevanje pojedinih organa u društvu s ograničenom odgovornošću. Uprava i skupština su prema zakonu obvezatni organi u društvu s ograničenom odgovornošću, dok je nadzorni odbor fakultativni organ koji može, ali ne mora postojati. Nadzorni odbor obavezan je ako je društvo većeg obujma tj. ako imamo više od 200 zaposlenika prosječno u godini i sl. To ima smisla jer je u opticaju veći kapital (više ljudi) koje je veoma teško voditi bez navedenog organa.

Usporedimo li dioničko društvo s društvom s ograničenom odgovornošću, organi nisu u hijerarhijskom odnosu, već je svaki organ poseban i ima svoje vlastite ovlasti. U društvu s ograničenom odgovornošću organi društva su u hijerarhijskom odnosu. Skupština je hijerarhijski najviši organ, dok su ostali organi podređeni navedenom organu. To daje skupštini veliku slobodu da odluči hoće li voditi poslove društva ili će pak neke poslove prepustiti upravi. Skupština u društvu s ograničenom odgovornošću može imenovati i opozvati članove uprave bez većih formalnosti. U dioničkom društvu, upravu imenuje nadzorni odbor i opoziva njihovo imenovanje. Razlog tome je kompleksnost dioničkog društva, i najmanji propust članova može biti

¹³⁸ Petrović, Ceronja, op.cit. (bilj. 24), str. 215.

¹³⁹ Čl. 265. ZTD-a.

¹⁴⁰ Bilić, Tepeš, op.cit. (bilj. 56), str. 523-525.

velika prijetnja za društvo. Kao član u društvu, važno je znati koja prava i obveze imamo u pojedinom organu. U skupštini se ostvaruju prava koja posjedujemo kao član u društvu i tamo očitujemo svoju volju.

Uprava je s druge strane organ koji ostvaruje volju prema trećima i koji vodi poslove društva. Glavni cilj uprave je u stvari vođenje društva prema prosperitetu. Ono što se može odvojiti društvenim ugovorom su poslovi uprave, gdje se neki od poslova mogu predati skupštini tj. članovima društva. Nadalje, imamo nadzorni odbor čija je uloga nadziranje poslovanja društva te briga o radu uprave. Možemo reći da nadzorni odbor vrši reviziju u društvu s ograničenom odgovornošću, kao što je pregled financijsko-materijalnog poslovanja i sl. Kao što vidimo, uprava, skupština i nadzorni odbor organi su od presudne važnosti u društvu s ograničenom odgovornošću koji uvelike utječu na uspješnost ili neuspješnost društva.

8. Popis literature

Akšamović, Dubravka (2012). *Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću-društvo za 10 kn* // Informator : instruktivno-informativni list za ekonomska i pravna pitanja

Bilić, A. i Tepeš, N. (2023). *Elektroničko donošenje odluka u društvima kapitala*. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 60 (3), 513-541. Preuzeto 10.06.2024. s <https://doi.org/10.31141/zrpf.2023.60.149.513>

Barbić J.; Pravo društava (2020). Knjiga druga, Društva kapitala, Svezak II. - *društvo s ograničenom odgovornošću, društvo za uzajamno osiguranje, kreditna unija, Europsko društvo - Societas Europea*; Organizator

Barbić, Jakša (2007). *Nadzorni odbor - način rada* // Pravo i porezi : časopis za pravnu i ekonomsku teoriju i praksu, 16, 4; 12-16

Brnabić, R. i Ivančev, M. (2014). *Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću*. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 51 (2), 449-469. Preuzeto 24.05.2024. s <https://hrcak.srce.hr/119987>

Čulinović Herc, E., Jurić, D. i Madžarov Matijević, S. (2020). *PRAVO NA OBAVIJEŠTENOST U DRUŠTVIMA KAPITALA – GRANICE UJEDNAČAVANJA RJEŠENJA I OTVORENA PITANJA PRIMJENE*. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Preuzeto 18.06.2024. s <https://doi.org/10.30925/zpfsr.41.1.12>

Horak, Hana; Dumančić, Kosjenka; Preložnjak, Barbara; Šafranko Zvonimir; Poljanec, Kristijan (2022). *Uvod u trgovačko pravo* / Horak, Hana ; Šafranko, Zvonimir (ur.). Zagreb: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Ivkošić, M. (2020). *Društvo s ograničenom odgovornošću u svjetlu novele Zakona o trgovačkim društvima iz 2019.*. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 57 (2), 551-583. Preuzeto 4.04.2024. s <https://doi.org/10.31141/zrpf.2020.57.136.551>

Ledić, D. i Čulinović Herc, E. (1999). *Ništavost i pobožnost odluka skupštine društva s ograničenom odgovornošću*. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 20.. (2), 737-771. Preuzeto 14.04.2024. s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:118:068690>

Petrović, Siniša; Ceronja, Petar (2019). *Osnove prava društava*. Zagreb: Pravni fakultet u Zagrebu

Šafranko, Z. (2024). O potrebi za jednostavnim društvom s ograničenom odgovornošću u Republici Hrvatskoj. *FIP - Financije i pravo*, 12 (1), 23-44. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/318984>

Šimunović, L. (2017). *PROCESNOPRAVNI RAZLOZI NIŠTETNOSTI ODLUKA SKUPŠTINE DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU - de lege lata vs. de lege ferenda*. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 38 (2), 799-829. Preuzeto 13.06.2024. s <https://doi.org/10.30925/zpfsr.38.2.5>

Škurla, Branimir (2016). *Pravo članova društva s ograničenom odgovornošću na sazivanje skupštine društva prema čl. 442. St. 3. I 4. ZTD-a // Pravo u gospodarstvu*, 55, 1; 5-23

Vidaković-Mukić, M. (2015). *Opći pravni rječnik*. Zagreb: Narodne novine.